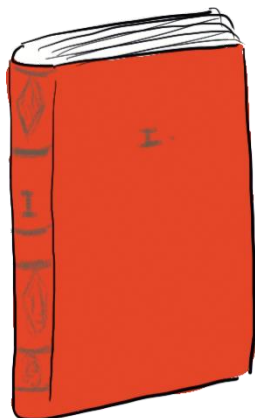

TEMA: FIGURILE DE STIL

SUBIECT: LITERATURĂ - LIMBĂ

NIVEL/VÂRSTĂ: 14-15 ani

PRE-CUNOȘTINȚE: Formarea abilităților de scriere pentru a produce texte scurte și de înțelegere avansată a lecturii

LUNGIME: 8 PAGINI (DURATA: 100 MINUTE)

REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

La sfârșitul acestei lecții, elevii vor fi capabili să:

- Numească principalele figuri de stil;
- Să înțeleagă texte literare complexe;
- Să înțeleagă rolul fiecărei figuri de stil și modul lor de utilizare;
- Scrie un scurt text, folosind figuri de stil.

RESURSE

Video introductiv
Poezii de diverși autori
(Hugues, Wordsworth,
Dickinson, Blake)

METODE DE PREDARE

Prelegerea, exerciții de scriere, video,
fișe de lucru

ACTIVITĂȚI

INTRODUCERE (6 minute)

Lecția începe cu un videoclip ("[Figurile de stil - Profu](#)" Florentin - Profu' de română) care prezintă figurile de stil, astfel încât elevii să aibă o imagine de ansamblu a principalelor figuri de stil, cu exemple vizuale pentru a ilustra definiția.

PARTEA TEORETICĂ (20 minute)

Profesorul se concentrează asupra principalelor figuri de stil și explică diferența dintre metaforă și comparație, personificare și alegorie, aliterație și asonanță, anaforă și epiforă, oximoron și antiteză. Profesorul precizează definiția și rolul fiecărei figuri de stil. Recomandabil ar fi să dea și exemple pentru fiecare definiție.

PARTEA PRACTICĂ (15 minute)

În această activitate, elevii trebuie să scrie un scurt text despre ultima lor vacanță. Ei trebuie să folosească unele figuri de stil pe care le-au învățat în partea anterioară a lecției. De exemplu, ei trebuie să folosească o comparație, un oximoron și două aliterații. Profesorul solicită exemple, iar elevii citesc câteva dintre propozițiile pe care le-au scris, care pot fi corectate dacă este necesar.

EXERCITII (30 DE minute)**1.** Unește figurile de stil cu definiția corectă.

Metafora •	• O figură de stil care constă în alăturarea a doi termeni care în limbajul comun se exclud, având sensuri opuse
Anafora •	• O figură de stil prin care se trece de la sensul obișnuit al unui cuvânt la alt sens, prin intermediul unei comparații subînțelese.
Personificare •	• O figură de stil prin care se atribuie unor obiecte neînsuflețite acțiuni sau însușiri omenești sau ale ființelor vii.
Oximoron •	• Repetarea aceluiași cuvânt la începutul mai multor fraze, părți de frază, versuri pentru accentuarea unor idei sau pentru obținerea unor simetrii.

2. Evidențiază metafora cu verde și comparația cu galben în următoarele poezii:

"Vise" de Langston Hughes

Agață-te de visuri,
Căci de vor dispărea
Viața-i o pasăre cu-aripe ruptă
Ce nu poate zbura.

Agață-te de visuri,
Căci dacă ele pier
Viața-i ca un ogor pustiu
Când ninge și e ger.

"Speranța e ceva cu pene" de Emily Dickinson

"Speranța" e ceva cu pene
Care-își face cuib în inima-încercată
Și care cântă-o melodie nerostind cuvinte,
Făr-a conțeni vreodată.

Glasu-i e dulce-n vreme de furtună –
Și cumplite-ar trebui să fie-acele uragane
În stare s-alunge micuța pasăre,
Care alină atâtea ființe umane.

Am auzit-o-n cele mai înfrigurate locuri,
Pe cele mai învolburate mări –
Dar niciodată când m-am aflat la ananghie
Nu mi-a pretins nici mulțumiri, nici dări.

"Singur ca norul rătăceam" de William Wordsworth

Singur ca norul rătăceam
Ce peste văi plutește-n zbor
Și am zărit pe când treceam
Narcise galbene covor;
Pe lângă lac, sub codrul mare
Dansând în briză și-n răcoare.

Și-așa cum stelele lucesc
Calea Lactee luminând,
În șiruri lungi se răspândesc
La golful mării ajungând;
Și zece mii am văzut clar
Cum capul și-l mișcau sprintar. [...]

Ce ai înțeles din aceste poezii? Explică într-un scurt text semnificația uneia dintre ele:

3. Evidențiază consoanele și vocalele care se repetă în următoarele poezii. Care sunt figurile de stil din această poezie? Care este diferența dintre aceste figuri de stil?

"Tigrul" de William Blake

Tigrule ce strălucești
Noaptea-n codru când pășești,
Ce meșter nemuritor
Te-a creat necruțător?

În ce cer sau loc retras
Focul ochilor ți-a ars?
Cu ce aripi poa' să zboare
Cui nu-i frică de dogoare?

Cine poate să te strângă
Mușchiul inimii să-ți frângă?
Căci cât inima ta bate,
Ce mână-ar putea răzbate? [...]

Răspunsul tău: _____

Ce fel de sentimente transmite? De ce? Explică.

4. Completează textul cu adjective la alegere pentru a forma antiteze.

"Grădina este mohorâtă și, am un fior de emoție și de teamă. În inima ei se ascunde ceva frumos și Mă plimb pe aleile sale sinuoase și, cu ochii pironiți la suprafața râului unde stelele se reflectă strălucitor și mă întreb ce secrete triste și sunt îngropate în albia sa."

5. Alege figurile de stil potrivite pentru fiecare exemplu.

a. El strălucește ca stelele.

- ☐ Metaforă
- ☐ Comparație
- ☐ Personificare

b. Și șarpele șiret o ispiti pe neștiutoarea copilă.

- ☐ Onomatopee
- ☐ Oximoron
- ☐ Aliterație

c. Castelul își înalță turnurile în cerul cenușiu. Castelul este gigantic, cu turnulețele și bastioanele sale sinuoase. Castelul pare periculos.

- ☐ Repetiția/Anafora
- ☐ Epifora
- ☐ Alegorie

d. Marea mă leagănă, șoptindu-mi vorbe dulci.

- ☐ Antiteză
- ☐ Asonanță
- ☐ Personificare

e. Așa-s de negri ochii tăi, lumina mea!

- ☐ Metaforă
- ☐ Oximoron
- ☐ Eufemism

CONCLUZII (20 minute)

Profesorul verifică răspunsurile corecte și explică exercițiile. Se alege una dintre poeziile folosite în fișa de lucru, iar profesorul analizează textul, observând fiecare procedeu literar și semnificația acestora.

SINTEZĂ/REZUMAT (5 minute)

De reținut!

METAFORĂ: O figură de stil prin care se trece de la sensul obișnuit al unui cuvânt la alt sens, prin intermediul unei comparații subînțelese.

COMPARAȚIE: O figură de stil care constă în alăturarea a doi termeni (obiecte, persoane, idei, fenomene, acțiuni etc.) cu însușiri asemănătoare, urmărindu-se evidențierea anumitor caracteristici ale primului (de comparat), prin intermediul celui de-al doilea (cu care se compară). Relația de asemănare este pusă în evidență prin folosirea unor grupuri de cuvinte sau a unor cuvinte cum ar fi: „ca”, „precum”, „asemenea”, „la fel ca” etc.

ALITERAȚIA: O figură de stil care constă în repetarea consoanelor sau silabelor la începutul sau în interiorul cuvintelor într-un enunț sau într-un vers.

ASONANȚA: Repetarea aceleiași vocale accentuate (de exemplu, "dorm" și "somn") într-un enunț sau într-un vers.

REPETIȚIA/ANAFORA: Figură de stil care constă în repetarea aceluiași cuvânt la începutul mai multor fraze, părți de frază, versuri pentru accentuarea unor idei sau pentru obținerea unor simetrii.

EPIFORA: Figură de stil care constă în repetarea unui cuvânt în finalul versurilor.

ANTITEZĂ: O figură de stil care constă într-o asociere de idei, imagini, noțiuni, secvențe cu sens contrar, în același enunț sau într-un context mai larg. Aproximarea termenilor opuși are rolul de a pune mai bine în vedere caracteristicile lor.

OXIMORON: O figură de stil care constă în alăturarea a doi termeni care în limbajul comun se exclud, având sensuri opuse.

ALEGORIA: O figură de stil în care evenimentele sau personajele reprezintă idei sau calități legate de morală, religie sau politică.

PERSONIFICAREA: O figură de stil prin care se atribuie unor obiecte neînsufletește acțiuni sau însușiri omenești sau ale ființelor vii.

BIBLIOGRAFIE & RESURSE

- Florentin - Profu' de română. (2020). *Figurile de stil - Profu'* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=FN3wewYbvVM>
- Gh. N. Dragomirescu, *Dicționarul figurilor de stil*, Ed. Științifică, 1995
- *Figuri de stil — Toate figurile de stil din limba română*. (2018). Figuri De Stil. <https://figuridestil.ro/>
- *Poezii - Cele mai cunoscute poezii romanesti*. (n.d.). Poetii Nostri. <https://poetii-nostri.ro/>